

ACUM
DA PAS

Am **REUȘIT**
împreună,
CONSTRUIM
împreună!

ANDREI
NĂSTASE

primarul Chișinăului!

Proiectul echipei ACUM pentru Chișinău

Misiunea

Misiunea mea este aceea de a reda orașul oamenilor și de a-l transforma într-o capitală modernă, europeană. Sunt convins că fiecare locuitor din Chișinău își dorește o viață mai bună, la standarde civilizate, iar determinarea cu care îmi doresc să transformăm Chișinăul într-un oraș primitiv și prietenos cu oamenii lui va garanta succesul proiectului nostru, al tuturor!

**ACUM
DA PAS**

**ANDREI
NĂSTASE**

**Am REUȘIT împreună,
CONSTRUIM împreună!**

Viziunea

Chișinăul trebuie să fie un oraș în care viața urbană se desfășoară după coordonatele firești ale lumii civilizate. Îmi doresc un oraș curat, conectat la spațiul european din toate punctele de vedere, un oraș unde oamenii au locuri de muncă bine plătite, unde costurile lunare de viață să fie corecte și suportabile pentru toți, un oraș unde oamenii se simt în siguranță.

Îmi doresc un oraș confortabil din toate punctele de vedere, cu infrastructură rutieră de calitate, cu mobilitate urbană optimizată, un oraș verde, cu unități de învățământ și spații medicale moderne și corect finanțate, un oraș cu un profil cultural consolidat și reprezentativ.

Îmi doresc să trăim cu toții într-un oraș care se dezvoltă coerent și armonios pe termen lung, după un proiect aprobat și asumat de toți cetățenii. Îmi doresc un oraș în care Primăria și primarul se află cu adevărat în slujba oamenilor.

Vreau să trăiesc, așa cum ne dorim cu toții, într-o capitală europeană unde mediul de afaceri se poate dezvolta pe termen lung, unde tinerii noștri pot avea un viitor predictibil și fiecare să poată ocupa, necondiționat, locul pe care îl merită.

Chișinăul nu trebuie să mai fie supus experimentelor sociale, administrative, politice sau economice și are nevoie de planuri multianuale și transparente de dezvoltare, asumate de către cetățeni. Orașul are nevoie de oamenii lui, are nevoie de încrederea și implicarea fiecăruia dintre noi.

Orașul are nevoie de experiența specialiștilor autohtoni și a experților europeni din cele mai de succes administrații din România, Germania, Austria, Olanda, Belgia, Polonia și altele, experți care să ne sprijine să facem o profundă reformă și să demarăm corect marile proiecte de investiții și parteneriate public-private. Orașul are nevoie de investiții serioase.

Orașul are nevoie de investiții serioase. Din păcate, deficitul bugetar anual al Chișinăului, de câteva sute de milioane de lei, nu permite demararea de investiții strategice. Eu am credibilitate necesară pentru a aduce bani europeni în Chișinău, eu pot asigura finanțarea proiectelor strategice. Chișinăul nu poate renaște din sărăcia în care l-au adus cei care, până acum, și-au bătut joc de orașul nostru.

IATĂ DE CE ESTE LIMPEDE CĂ MUNICIPIUL CHIȘINĂU ARE NEVOIE DE FINANȚARE EXTERNĂ. EU VĂ GARANTEZ CĂ ORAȘUL NOSTRU VA DEVENI ELIGIBIL IMEDIAT DUPĂ VOTUL NOSTRU.

Voi aduce orașului banii de care are atât de mare nevoie. Iar acești bani vor fi investiți corect, transparent și cu maximă atenție, așa încât beneficiarul investițiilor să fie cetățeanul, nimeni altcineva.

Consider că este timpul să construim împreună identitatea urbană a Chișinăului, să-i oferim strălucirea de care și orașul dar și noi, locuitorii acestuia, avem atât de mare nevoie.

**ÎMI DORESC SĂ TRĂIESC, AȘA CUM NE DORIM CU TOȚII,
ÎNTR-UN ORAȘ NORMAL.**

Priorități

- 1. Viață mai bună pentru fiecare**
- 2. Creșterea accelerată a confortului urban**
- 3. Dezvoltare economică integrată**
- 4. Reforma administrativă: eliminăm corupția și risipa**
- 5. Formularea identității urbane și culturale a Chișinăului**

1 VIAȚĂ URBANĂ DE CALITATE PENTRU FIECARE

Este esențial să identificăm soluții prin care să oferim locuitorilor o viață mai bună. Aceasta va fi principala mea preocupare ca primar al Chișinăului.

Fie că este vorba despre pensionari, populația activă, șomeri, elevi, studenți sau persoane cu dizabilități, o primărie modernă, aflată în slujba oamenilor, trebuie să formuleze, să finanțeze și implementeze programe care pot optimiza costurile vieții urbane pentru fiecare categorie socială, iar creșterea standardului de viață a oamenilor, indiferent de vârstă, pregătire profesională, sex, confesiune sau simpatii politice este obligatorie.

Este evident faptul că toate cheltuielile lunare generate de traiul în oraș sunt prea mari pentru foarte mulți cetățeni, în unele cazuri sunt imposibil de suportat. Această problemă trebuie rezolvată imediat pentru a evita un colaps social și economic generalizat care ar compromite viitorul orașului nostru.

Pentru primar și pentru aparatul cu care acesta lucrează, fiecare cetățean al Chișinăului trebuie să fie la fel de important, iar problemele lui trebuie rezolvate.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- 1.1 Reducerea costurilor lunare (apă caldă, apă rece, gaz etc.)**
- 1.2 Programe integrate și finanțate de asistență socială**
- 1.3 Investiții în proiecte de sănătate publică**
- 1.4 Investiții în sistemul de învățământ/ educație de calitate**
- 1.5 Terenurile de sport și curtea școlii**
- 1.6 Lansarea de programe de voluntariat și responsabilitate socială**

1.1 Reducerea costurilor lunare (apă caldă, apă rece, gaz etc.)

1.2 Programe integrate și finanțate de asistență socială

SITUAȚIA ACTUALĂ

Costurile lunare pe care o familie din Chișinău trebuie să le suporte pentru traiul în orașul nostru reprezintă peste 50% din bugetul mediu lunar al unei familii. Acest aspect este și mai grav în cazul persoanelor de vârstă a III-a care trebuie să cumpere lunar medicamente. Statistic, de la an la an, presiunea lunară a acestor costuri asupra bugetului familial crește alarmant, iar standardul de viață urbane se degradează.

CAUZE

- Incapacitatea fostelor administrații de a formula corect problema și de a găsi soluții concrete. Lipsa unei strategii coerente pe acest subiect.
- Sistemul mafiot care a acaparat Primăria de ani de zile și devalizarea bugetului local prin sute de scheme criminale și firme de intermediere, firme căpușă.
- Inacceptabila decizie politică de a ține cetățenii captivi social, la limita suportabilității, pentru a crește gradul instituțional de dependență socială.
- Birocrația, incompetența și nepăsarea funcționarilor care au avut și au încă atribuții cu privire la rezolvarea acestei probleme.

MODEL IMPLEMENTARE

Voi imprumuta modelul de implementare a măsurilor din această secțiune din strategia de eficientizare energetică a municipiului Oradea, din România. Voi fi sprijinit și consiliat în implementarea acestui plan de către experți ai Primăriei Municipiului Oradea.

SOLUȚII

- Audit public și transparent al procedurilor prin care sunt calculate costurile lunare pentru serviciile oferite de municipalitate (apă caldă, apă rece, gaz etc.);
- Renegocierea contractelor de furnizare a acestor servicii;
- Investiții în refacerea rețelor și a punctelor tehnice prin care sunt livrate populației aceste produse, creșterea randamentelor de furnizare;
- Anveloparea termică a tuturor blocurilor din Chișinău, pentru a reduce costurile cu încălzirea locuințelor;
- Eliminarea imediată a tuturor schemelor de corupție din acest sector, a firmelor căpușă;
- Implicarea Guvernului Republicii Moldova într-un proiect integrat pe subiectul utilităților care sunt livrate cetățenilor din Chișinău, având în vedere că societatea de termoficare și alte companii care livrează utilități locuitorilor din Chișinău se află în subordinea Guvernului;
- Inițierea, la nivelul Guvernului, a unui control de legalitate a deciziilor ANRE. Restructurarea ANRE și transparentizarea activității acesteia;
- Asumarea unei fond de subvenții acordat corect necesităților, pe două planuri, unul general, pentru toată populația Chișinăului și unul individual, după analiza tuturor cazurilor speciale;
- Deschiderea de parteneriate publice-private în domeniul eficientizării energetice a Chișinăului, în integralitatea acestuia.

FINANȚARE PROIECT

Finanțarea acordată acestui proiect va fi asigurată de Bugetul Local și de proiectele europene pentru eficiență energetică eligibile pentru Republica Moldova.

În egală măsură, voi implica cu maximă transparență întreaga suită de donatori internaționali care și-au manifestat deja dorința de a susține reconstrucția Chișinăului.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Standardul de viață din Republica Moldova este foarte scăzut, iar Chișinăul, deși este capitala Moldovei, nu face excepție, mai ales că statutul de principal oraș al țării ar fi trebuit să-i garanteze mai multe oportunități de dezvoltare.

Veniturile populației, raportate la standardele de viață elementare pentru ceilalți europeni sunt extrem de mici, iar în unele cazuri complet jignitoare. Există categorii sociale defavorizate, iar aceste categorii sociale au nevoie de programe de asistență socială.

CAUZE

- Corupția generalizată din Primărie.
- Devalizarea bugetului municipal.
- Birocrația, nepăsarea și neimplicarea aparatului executiv al Primăriei.
- Lipsa unei strategii asumată pe termen lung, coerentă și sustenabilă.

MODEL IMPLEMENTARE

Oradea și Clujul, cele două administrații etalon din centrul României, vor sprijini, prin expertiza lor, eforturile noastre de a găsi o soluție viabilă pentru echilibrarea bugetului Chișinăului dedicat asistenței sociale.

Procedurile aplicate vor fi transparente și coordonate cu punctele de vedere ale tuturor actorilor implicați în acest subiect atât de important, fie că va fi vorba despre beneficiari, ONG-uri sau asociații non-profit.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Evaluarea imediată a bugetului de asistență socială, studiu de impact bugetar pentru toate categoriile de cetățeni aflați la limita subsistenței;
- Auditarea procedurilor prin care se decide acordarea ajutorului social, analiza completă a categoriilor de cetățeni care primesc ajutor social. Anchete sociale și reanalizarea tuturor dosarelor de asistență socială în plată, transparentizarea alocării bugetare generale, creșterea fondului destinat asistenței sociale;
- Creșterea bugetului destinat cetățenilor cu nevoi speciale și persoanelor cu dizabilități;
- Proiectarea unui buget anual echilibrat și corect pentru secțiunea asistenței sociale și coordonarea acțiunilor Primăriei pe acest subiect cu acțiunile instituțiilor responsabile cu reglementarea pieței muncii;
- Coordonare optimă și transparentă cu toate ONG-urile implicate în paradigma socială a municipalității și identificarea soluțiilor pentru cei aflați în nevoie;
- Lansarea de parteneriate publice - private pentru finanțarea asistenței sociale;
- Anularea tuturor dosarelor de asistență socială care se dovedesc a fi în contradicție cu prevederile legale.

FINANȚARE

Proiectul general de asistență socială va fi finanțat de la bugetul municipiului Chișinău și va fi suplimentat de proiectele private care vor fi susținute de primărie pentru garantarea asistenței sociale necesare.

1.3

Investiții în proiecte de sănătate publică.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Sistemul medical aflat acum în administrarea Primăriei nu este sistemul pe care oamenii și-l doresc. Există o reală diferență între ceea ce poate astăzi oferi sistemul medical public și exigențele unui sistem public de sănătate decent, la standarde normale.

Situația se agravează de la an la an, pe măsură ce medicii tineri și nu doar aceștia decid să părăsească Moldova. Pe lângă această gravă problemă, prețurile mari ale medicamentelor și mafia care a preluat această mare afacere pun în pericol iminent întregul sistem de sănătate.

CAUZE

- Subfinanțarea acută a sistemului medical;
- Indiferența decidenților politici, a funcționarilor responsabili pe acest domeniu;
- Depopularea profesională a Moldovei; plecarea medicilor peste hotare;
- Birocrația, corupția generalizată din Primărie și devalorizarea bugetului municipiului prin scheme criminale.

MODEL IMPLEMENTARE

Soluțiile propuse de Strategia de dezvoltare a municipiului Oradea pentru perioada 2015 - 2020 au generat rezultate spectaculoase pentru acest domeniu, motiv pentru care propun cetățenilor, și în acest caz, împrumutul și implementarea unui astfel de ghid de bune practici pentru un bun management al sănătății publice.

Și în acest caz voi fi sprijinit și consiliat de către experți din cadrul Primăriei Oradea, așa încât să nu mai improvizăm politici destinate sănătății publice și să livrăm cetățenilor maximum din ceea ce poate face Primăria Chișinău.

FINANȚARE PROIECT

Finanțarea acestui proiect va fi asigurată de bugetul local, Uniunea Europeană prin proiecte destinate politicilor de vecinătate și sănătate publică, de proiecte comune care vor fi deschise și finanțate în favoarea Chișinăului cu orașe din România și Uniunea Europeană și prin granturi externe.

SOLUȚII

- Integrarea spitalelor într-o adevărată rețea de spitale: această măsură va crește calitatea serviciilor medicale printr-o singură gestiune, funcțională și economică. Astăzi, spitalele din Chișinău funcționează ca entități insulare fără nicio viziune de dezvoltare unitară.
- Pacientul în centrul actului medical. Oamenii care sunt nevoiți să meargă la spital trebuie să aibă la dispoziție câteva instrumente moderne de acces și tratament: un site integrat al rețelei de spitale metropolitane cu date despre program, proceduri, specialități etc, un singur număr de telefon care să ghideze în primă fază pacientul la medicul/spitalul adecvat, un sistem electronic de monitorizare, evaluare medicală, alternative de tratament;
- Investiții în infrastructura medicală. Modernizarea, igienizarea urgentă, securizarea la incendii, consolidarea imediată a spitalelor primăriei urmată de investiția continuă în infrastructura și securitatea clădirilor;
- Profesionalizarea managementului și recrutarea eficientă de personal medical. Deficitul de personal medical variază în spitalele din Chișinău. Unele spitale se descurcă mai bine ca altele să recruteze și să păstreze medicii și personalul medical. Voi crea un program unic de recrutare în rețeaua de spitale, desfășurat de-a lungul unui an și la finalul căruia să avem completate organigramele până la minim 90%;
- Renovarea tuturor instituțiilor medico-sanitare municipale, dotarea lor cu tehnică medico-sanitară modernă;
- Implementarea programelor europene de management al instituțiilor medico-sanitare;
- Descentralizarea serviciului de asistență medicală primară;
- Facilități concrete pentru medici pentru a-i putea convinge să profeseze în Chișinău, finanțarea unui program de locuințe de serviciu pentru medici;
- Restructurarea, la nivel guvernamental, al setului de proceduri care reglementează piața medicamentelor din Republica Moldova;
- Modernizarea ambulatoriilor din unitățile medicale locale;
- Modernizarea infrastructurii secțiilor de urgență ale unităților medicale locale;
- Dezvoltarea infrastructurii IT pentru eficientizarea serviciilor publice de sănătate;
- Dezvoltarea de proiecte municipale de prevenție medicală, axate pe educația sanitară primară, cu referire la un mod de viață sănătos, dar mai ales cu privire la consumul de alcool, droguri și a altor substanțe nocive pentru sănătate.

1.4

Investiții în sistemul de învățământ/educație de calitate.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Categoric, creșele, grădinițele și școlile din Chișinău au nevoie de investiții serioase. O mare necunoscută este incapacitatea cronică a Primăriei de a asigura condiții decente pentru educația viitoarelor generații. Numărul de locuri disponibile în sistemul de învățământ este insuficient.

Nu toate unitățile de învățământ se bucură de un management profesionist, iar numirile politice ale managerilor unor astfel de instituții a compromis în fibra sa procesul de învățământ. Lipsa unei resurse financiare și administrative corespunzătoare a degradat întregul sistem și a eliminat un orizont articulat de dezvoltare.

CAUZE

- Incapacitatea bugetului local de a susține investiții în educație;
- Politizarea managementului unităților de învățământ cu oameni care nu sunt capabili să dezvolte proiecte de modernizare;
- Lipsa predictibilității în domeniul finanțării educației;
- Lipsa unui plan de finanțare multianuală a învățământului public;
- Lipsa proiectelor pentru convergență europeană a învățământului din Chișinău.

MODEL IMPLEMENTARE

Modelul de implementare este unul care are la bază sistemul funcțional de la nivelul orașului Cluj Napoca, astăzi unul dintre centrele urbane care performează în învățământul pre-universitar și universitar din România.

Expertiza necesară și modulele care vor fi propuse dascălilor și părinților din Chișinău vor fi implementate cu ajutorul experților din cadrul Primăriei Cluj-Napoca.

FINANȚARE

Finanțarea proiectului general de susținere a sistemului public de învățământ se va baza pe bugetul local, pe finanțări europene, a donatorilor internaționali și a tuturor ONG-urilor care activează în domeniul educației, prin granturi și programe comune pe care Chișinăul le va dezvolta cu importante centre universitare din România.

Finanțarea suplimentară, externă, față de bugetul local va fi consistentă pentru acest domeniu și va depăși pragul a 5 milioane de euro anual.

SOLUȚII

- Alocarea unui procent consistent din bugetul local pentru învățământ, minim 20%, după modelul funcțional din Cluj-Napoca, România;
- Construcția de creșe și grădinițe noi;
- Majorarea fondului de salarii pentru cadrele didactice, la maximum permis de exercițiu bugetar;
- Identificarea tuturor obiectivelor de învățământ care necesită investiții pentru renovare, reutilare și demararea proiectelor necesare și demararea imediată a proiectelor;
- Alocarea resurselor în funcție de necesități, nu în funcție de interese oculte sau preferențiale;
- Implementarea imediată a criteriului meritocrației și activarea codului etic al educației și conduitei didactice, concomitent cu depolitizarea integrală a sistemului de învățământ public;
- Asumarea unui set de reguli drastice cu privire la alimentația copiilor;
- Dezvoltarea sistemului after-school, pe lângă fiecare școală acolo unde dispunem de spații;
- Inițierea și dezvoltarea de proiecte și programe comune cu România și țări ale Uniunii Europene care pot contribui la modernizarea sistemului de învățământ;
- Alocarea unui buget dedicat recompensării performanței (burse de merit) în învățământul public, atât pentru elevi cât și pentru dascăli;
- Asumarea publică, alături de dascăli și de părinți, a unui plan de dezvoltare multianual, racordat corect la valorile și principiile învățământului european.

Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM) acordă finanțare nerambursabilă țării noastre din partea României. Voi formula proiecte concrete către administratorii acestui fond pentru a finanța cu prioritate investiții în rețeaua școlară din zonele mai sărace din Chișinău.

1.5 Terenurile de sport și curtea școlii

ÎN VIZIUNEA MEA, ȘCOALA TREBUIE SĂ APARTINĂ COMUNITĂȚII! Nu doar în timpul orelor, atunci când elevii sunt la școală ci și după programul acestora și în weekend. Elevii trebuie să aibă prioritate, dar și comunitatea trebuie să aibă acces la baza sportivă a școlii. Totul în condiții de siguranță și într-un climat de fair-play!

Sportul este foarte important pentru chișinăueni și, în general, pentru sănătatea noastră. Dezvoltarea de noi terenuri de fotbal, tenis, baschet, atletism și handbal va fi o prioritate pentru mine. Fiecare locuitor al orașului trebuie să aibă în vecinătate și să poată ajunge ușor la un teren de sport. Vom construi baze sportive suplimentare în regim de parteneriat public-privat.

Moldova poate deveni competitivă în competițiile sportive internaționale dacă îi învață pe cei mici din timp să practice sportul!

SOLUȚII

- Construirea și administrarea de noi terenuri de sport în parteneriat public-privat;
- Reabilitatea cu echipamente și la standarde moderne a terenurilor de sport de pe lângă școli, amenajarea de facilități sportive în parcuri, astfel încât tinerii și adulții să beneficieze de astfel de facilități peste tot în Chișinău, la maximum 15 minute de mers pe jos de casă;
- Finanțarea și recompensarea competițiilor sportive ale școlilor și organizațiilor neguvernamentale.

FINANȚARE

Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM) acordă finanțare nerambursabilă țării noastre din partea României. Voi veni cu proiecte concrete către administratorii acestui fond pentru a finanța cu prioritate investiții în rețeaua școlară și parcurile din zonele mai sărace din Chișinău.

1.6 Lansarea de programe de voluntariat și responsabilitate socială

MARILE ORAȘE ALE EUROPEI S-AU DEZVOLTAT PRIN IMPLICAREA ÎNTREGII COMUNITĂȚI ÎN PROIECTE ESENȚIALE PENTRU ORAȘ ȘI PENTRU OAMENII ACEȘTUIA. Cu excepții izolate, orașului nostru îi lipsește conștiința colectivă a unei comunități unite și responsabile față de toți membri săi.

Consider că este obligatoriu ca Primăria Chișinău să sprijine, cu toate resursele disponibile, orice fel de proiect de responsabilizare socială, finanțând inițiative private sau instituționale care au ca beneficiar direct cetățeanul.

Modelul democrațiilor participative nu este o utopie, ci este tocmai rezultanta unei atitudini proactive, inclusive, altruiste și principiale.

Voi sprijini, în calitate de primar, toate acțiunile de voluntariat și toate proiectele care vor putea îmbunătăți viața celor aflați în dificultate.

Municipiul Chișinău trebuie să se transforme foarte repede într-un spațiu complet deschis tuturor categoriilor de public, trebuie să fie un oraș modern, primitiv și prietenos, un oraș unde voluntarii

să poată primi din partea autorităților respectul și sprijinul cuvenit.

Voi încuraja mediul privat și universitar să contribuie la susținerea proiectelor dedicate persoanelor aflate în dificultate și garantez că municipalitatea va finanța orice fel de inițiativă în acest sens, prin organizarea unei noi direcții în Primăria Chișinău care va administra toate proiectele de acest gen.

Acordarea finanțării parțiale pentru proiectele de responsabilizare socială și pentru acțiunile mari de voluntariat se va decide de o comisie formată doar din membri ai societății civile, academicieni, jurnaliști, artiști etc.

Modelul Sibiului, acolo unde începând cu 2007 orașul s-a schimbat după o astfel de inițiativă care a aparținut fostului primar, actualului Președinte al României, Klaus Iohannis, va fi implementat și la Chișinău, iar acest lucru va schimba în bine viața multora dintre oamenii orașului.

2 CREȘTEREA RAPIDĂ A CÔNFORTULUI URBAN

Chișinăul suferă astăzi din punct de vedere al confortului urban al cetățenilor. Drumurile, traficul, iluminatul public, marea majoritate a parcurilor, de fapt toate spațiile publice se află într-un nepermis stadiu de degradare.

Orașul nostru parcă refuză să se racordeze la setul minimal de standarde urbane europene, iar acest lucru generează în fiecare an motive pentru ca cei mai tineri dintre noi să aleagă să părăsească orașul și țara.

Depopularea este evidentă, sporul natural scade, iar îmbătrânirea populației este una din marile probleme cu care se confruntă Chișinăul.

Incapacitatea vechilor administrații de a face din Chișinău un oraș prietenos cu oamenii lui s-a dovedit a fi fatală din multe puncte de vedere.

Deficitul bugetar, rostogolit contabil de la an la an și pus tot în seama celor care plătesc taxe și impozite, a paralizat orice fel de investiție serioasă în ecosistemul urban al orașului, iar lipsa abordărilor constructive pe termen lung păstrează Chișinăul în zona soluțiilor de avarie.

Mai scurt, Chișinăul are nevoie urgent de investiții capitale pentru creșterea confortului urban al cetățenilor, iar acest lucru nu se poate realiza decât printr-un plan coerent de reconstrucție a fiecărui metru pătrat al acestui oraș.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- 2.1 Actualizarea și asumarea Planului Urbanistic General/disciplină în construcții, refacerea patrimoniului imobiliar al Chișinăului.**
- 2.2 Curățenie impecabilă, soluție pentru incinerator ecologic de deșeuri.**
- 2.3 Proiect de modernizare a rețelelor de apă și canalizare.**
- 2.4 Refacerea fiecărui metru de drum din Chișinău, drumuri noi în suburbii, construirea centurii rutiere a orașului și iluminat public.**
- 2.5 Parcări publice.**
- 2.6 Transport modern, eficient și sigur.**
- 2.7 Optimizarea traficului urban/soluții pentru ambuteiaje, semaforizare.**
- 2.8 Investiții în parcuri, spații publice, locuri de joacă pentru copii.**
- 2.9 Investiții în modernizarea piețelor agro-alimentare.**

Am REUȘIT împreună,

CONSTRUIM împreună!

2.1

Actualizarea și asumarea Planului Urbanistic General/ disciplină în construcții, refacerea patrimoniului imobiliar al Chișinăului.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Planul Urbanistic General al Chișinăului nu a fost respectat în ultimii 10 ani de zile, iar construcțiile au fost aprobate în baza unor argumente care nu au ținut seama de interesul cetățeanului. S-a construit ilegal, s-au acordat terenuri fără respectarea normelor urbanistice și a prețurilor piete, cu destinații oculte în foarte multe cazuri.

Mafia imobiliară din Chișinău a încasat zeci de milioane de dolari ca urmare a nerespectării PUG, iar orașul a fost transformat într-un loc în care legea nu a mai produs efecte.

Foarte multe din clădirile de patrimoniu a orașului au fost transferate la Guvern și oferite în chirie sau vândute unor persoane fizice sau juridice.

În interiorul Primăriei Chișinău există încă indivizi care participă activ, prin astfel de operațiuni imobiliare ilegale, la devalorizarea patrimoniului municipal.

CAUZE

- Incompetența funcționarilor publici, nepăsarea acestora;
- Mafia politică și imobiliară care a pus stăpânire pe întregul oraș;
- Complicitatea onora dintre consilierii locali care au trecut cu vederea asemenea operațiuni;
- Lipsa unei abordări urbane corecte, normale, europene;
- Lipsa generalizată a responsabilității instituționale.

SOLUȚII

- Audit extins al întregului patrimoniu imobiliar al Chișinăului. Realizarea cadastrului general va scoate la lumină toate ilegalitățile petrecute în ultimii 30 de ani.
- Verificarea și stoparea imediată a construcțiilor în desfășurare care nu au avize de legalitate;
- Audit extins asupra activității funcționarilor publici, anchete specifice pentru fiecare construcție care ridică suspiciuni de ilegalitate;
- Demararea imediată a dialogului cu Guvernul Republicii Moldova pentru readucerea în patrimoniul orașului a tuturor imobilelor de care acesta a fost deposedat;
- Actualizarea PUG și realizarea PUZ pentru fiecare cartier al orașului, intrarea imediată în legalitate în ceea ce privește regimul construcțiilor în Chișinău;
- Regândirea unui set noi de reguli și asumarea publică a acestuia, prin referendum dacă este nevoie, în ceea ce privește dezvoltarea imobiliară a orașului nostru;
- Transparență totală și dialog cu cetățenii în ceea ce privește evoluția abordărilor care au drept scop reglementarea construcțiilor în spiritul identității urbane a orașului.

MODEL IMPLEMENTARE

Formarea unei comisii municipale, care să evalueze situația în integralitatea acesteia și să propună un plan de dezvoltare urbană pe termen lung, cel puțin pentru 20 de ani. Comisia va fi formată din funcționari ai primăriei, reprezentanți ai ordinului arhitecților din Republica Moldova, specialiști în urbanism din țară și străinătate, reprezentanți ai ONG-urilor care au acest domeniu de activitate și reprezentanți ai societății civile.

FINANȚARE PROIECT

Bugetul local și fonduri europene care să susțină eforturile comunității de stabilire a identității urbane a orașului.

2.2

Curățenie impecabilă, soluție pentru incinerator ecologic de deșeuri

SITUAȚIA ACTUALĂ

Chișinăul nu este un oraș curat, nu corespunde standardelor europene și nu este formulată o abordare unitară pe acest subiect. Nu există nici programe de responsabilizare urbană cu implicarea directă a cetățenilor. Nu este rezolvată nici până în acest moment tema principală a construirii unui incinerator ecologic de deșeuri, iar acest lucru pune în pericol sănătatea publică. Deșeurile nu sunt colectate selectiv, nu există responsabilitate publică pentru curățenia orașului. De asemenea, sunt zone în care orașul nostru are un miros neplăcut (mai ales în zona piețelor) din cauza salubrității precare.

CAUZE

- Improvizațiile permanente pe care vechile administrații le-au realizat pe acest subiect; incapacitatea Primăriei de a asuma un proiect finanțat corect pe subiectul curățeniei și incinerării deșeurilor;
- Lipsa unei culturi urbane consolidate, mature;
- Mafia din primărie care nu a permis licitarea cu transparență, în interesul cetățenilor, a unui set complex de servicii specializate de salubritate.

MODEL IMPLEMENTARE

Se va implementa un model urban de salubritate publică similar cu cel implementat la nivelul municipiului Oradea din România, unul dintre cele mai curate orașe din Europa Centrală și de Est. Expertiza pentru acest proiect va fi asigurată de specialiști ai Primăriei Oradea.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Construcția, din fonduri europene, a unui incinerator ecologic de deșeuri adaptat nevoilor orașului nostru, care, totodată, va produce, în congenerare, energie termică din arderea deșeurilor;
- Perfectarea și aplicarea unui sistem de colectare selectivă în cadrul unui proiect unitar pentru salubritatea orașului;
- Dotarea imediată a municipiului cu mobilierul urban necesar, la standarde europene: coșuri de gunoi, pubele pentru fiecare condominiu, WC-uri publice etc;
- Dotarea Primăriei cu echipamente specifice activității de salubritate a unui oraș de mărimea Chișinăului: mașini de colectat deșeuri, mașini de curățat, spălat, deszăpezit etc;
- Stabilirea imediată a serviciilor speciale pentru curățenia orașului, stabilirea necesarului uman, schimbarea modelului de management pentru salubritatea Chișinăului;
- Implementarea unui nou set de reguli și sancțiuni pentru toți cei care nu păstrează curățenia în spațiile publice;
- Deschiderea unui program de responsabilizare socială și informare publică având ca principal scop menținerea curățeniei în orașul nostru.

FINANȚARE

Finanțarea va fi asigurată de la Bugetul Local, prin proiecte europene nerambursabile de regenerare urbană, din proiecte specifice deschise de Primăria Chișinău cu alte orașe din România și Uniunea Europeană.

2.3

Proiect de modernizare a rețelelor de apă și canalizare.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Rețelele de apă și canalizare ale Chișinăului sunt învechite. S-au modernizat doar parte din ele, dar acestea necesită în continuare investiții serioase. Obiectivul final al acestor investiții este asigurarea sănătății publice și creșterea randamentelor la care municipalitatea poate livra către populație aceste servicii.

CAUZE

- Lipsa bugetelor multianuale de investiții pentru refacerea rețelelor.
- Buget local insuficient, deficit uriaș de la an la an.
- Lipsa unei viziuni pe termen lung și incapacitatea primarilor de a finanța corect un astfel de proiect.

SOLUȚII

- Audit complet al rețelelor subterane ale Chișinăului, studiu de impact și evaluare obiectivă a valorii investiționale și actualizarea hărții complete a canalizării;
- Studiu de fezabilitate pentru demararea unor lucrări de modernizare a întregii rețele, evaluarea efortului bugetar pe următorii 10 ani, asumarea acestuia;
- Demararea în cel mai scurt timp, cel mult 9 luni, a unui program de investiții de mare amploare pe acest subiect.

MODEL IMPLEMENTARE

Refacerea rețelelor de apă și canal va avea ca model soluțiile cuprinse în Strategia de Dezvoltare a Municipiului Oradea pentru perioada 2015-2020, strategie care a livrat rezultate excepționale pentru comunitate. Proiectul va fi sprijinit de expertiza și experiența inginerilor de la Primăria Oradea.

FINANȚARE PROIECT

Proiectul va fi finanțat de la Bugetul Local și din toate sursele externe care pot fi atrase, mai ales prin instrumentele financiare ale Comisiei Europene incluse în politica de vecinătate a acesteia. Acest subiect este unul care necesită asumarea unui efort bugetar multianual și consolidarea echilibrului ecosistemului urban.

2.4

Refacerea fiecărui metru de drum din Chișinău, drumuri noi în suburbii, construirea centurii rutiere a orașului.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Drumurile din municipiul Chișinău sunt foarte proaste și se degradează de la an la an. Întreținerea și repararea acestor drumuri s-a făcut în ultimii ani doar prin plombare. Trotuare aproape că nu mai există, unele nu au mai fost reabilitate de pe vremea Uniunii Sovietice. Aspectul urban este deplorabil, accentuând impresia de sărăcie, iar, în unele locuri prezintă riscuri de accidentare pentru pietoni. Din punct de vedere al calității drumurilor, municipiul Chișinău ocupă de departe ultimul loc în clasamentul capitalelor europene. Peste 60% din străzile din Chișinău nu sunt iluminate corespunzător, iar acest lucru contribuie la sentimentul disconfortului urban și la creșterea infraționalității urbane.

CAUZE

- Lucrări de foarte slabă calitate și recepționarea acestora în orice condiții.
- Mafia construcțiilor civile și industriale care a pus stăpânire pe Primărie.
- Recepționarea unor lucrări cu falsificarea grosolană a parametrilor la care aceste lucrări au fost executate.
- Trucarea licitațiilor organizate și atribuite după criterii politice.
- Lipsa unei viziuni unitare, articulate, corect finanțate pe acest subiect și lipsa de responsabilitate a funcționarilor publici.

MODEL IMPLEMENTARE

Va fi implementat un model de acțiune asemănător cu modelul implementat în municipiul Oradea, model care a transformat Oradea în cel mai important nod rutier și economic de la granița de Vest a României.

FINANȚARE

Și în acest caz trebuie asumată o finanțare multianuală, iar acest subiect, strategic din punct de vedere al dezvoltării integrate a orașului nostru, se va bucura de toată atenția mea. Vom aloca sume importante de la Bugetul Local și voi apela la expertiza și experiența partenerilor mei din România și din Europa. Sumele necesare pentru refacerea întregii rețele de drumuri sunt extrem de mari, dar pot fi acoperite prin angajamente financiare strategice, pe termen lung, 10-15 ani.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Construirea centurii rutiere a Chișinăului, asigurând o bună interconectare a acesteia cu rețeaua de drumuri a Capitalei;
- Stoparea și reevaluarea tuturor proiectelor aflate în derulare;
- Audit al tuturor licitațiilor, recepționării și termenelor de garanție acordate de constructori pentru lucrările finalizate;
- Audit tehnic al lucrărilor predate și formularea de plângeri penale pentru toate cazurile în care specificațiile tehnice nu au fost respectate;
- Formularea unor noi principii care să stea la baza programului de construcție de drumuri noi și de refacere sau întreținere ale celor mai vechi;
- Formarea unei Comisii de monitorizare și coordonare a acestei activități, comisie din care să facă parte și reprezentanți ai asociațiilor profesionale, inginerilor, specialiștilor în urbanism, societății civile;
- Costruirea de drumuri noi în suburbii pentru racordarea lor efectivă la funcționalitățile urbane ale Chișinăului;
- Refacerea tuturor trotuarelor și coordonarea acestei activități cu implementarea unei noi politici în ceea ce privește regulile de parcare a automobilelor în Chișinău;
- Asumarea imediată a unui proiect în etape care să permită refacerea fiecărui metru de drum din Chișinău și aducerea întregii rețele rutiere municipale la standarde europene;
- Semnalizarea tuturor drumurilor cu marcaje rutiere și semnalistică specifică;
- Eficientizarea și extinderea serviciului de iluminat public, inclusiv în suburbii.

2.5

Parcări publice

SITUAȚIA ACTUALĂ

Infrastructura Chișinăului nu mai face față numărului de automobile și traficului. Mașinile sunt parcate în aproape orice loc liber din oraș, iar numărul locurilor de parcare disponibile este foarte mic. Din acest punct de vedere, se poate spune că singura regulă din oraș este haosul. Trotuarele care aparțin pietonilor au fost confiscate de conducătorii auto, iar confortul urban al cetățenilor are foarte mult de suferit.

CAUZE

- Parte din terenurile aflate în domeniul public au primit destinații la limita legalității, iar cei care au construit noi și noi blocuri de reședință nu au fost obligați, prin contract, să construiască și locuri de parcare pentru toți rezidenții.
- Nerespectarea Planului Urbanistic General și lipsa unei viziuni urbane a distrus orașul, iar oamenii sunt astăzi puși să trăiască în condiții sufocante.
- Mafia din Primăria Chișinău rămâne și pe acest subiect principala cauză a faptului că spațiile publice nu au primit destinații care să contribuie la dezvoltarea coerentă a orașului nostru.

MODEL IMPLEMENTARE

Modelul propus comunității va fi cel care a fost implementat la nivelul municipiului Cluj-Napoca. Foarte importantă în acest caz este administrarea participativă a municipiului și dialogul constructiv cu toți rezidenții și proprietarii de automobile. Soluțiile trebuie acceptate de majoritatea celor implicați.

SOLUȚII

- Evaluarea obiectivă a numărului de locuri de parcare necesare pentru Chișinău;
- Identificarea zonelor aglomerate și a spațiilor pe care se pot construi parcări ecologice de reședință sau parcări supraetajate;
- Eliberarea zonelor care se pretează pentru construcția de parcări publice de orice fel de construcții ilegale;
- Dezbateri publice pe această temă, decizie comună cu toți cei implicați, mai ales cu cetățenii din proximitatea cartierelor unde este nevoie de noi parcări de reședință;
- Construirea unor parcări de dimensiuni mari la toate intrările în oraș, destinate celor care vin în Chișinău ocazional, și conectarea acestora la centrul orașului prin linii de transport în comun de bună calitate;
- Elaborarea regulamentelor pentru evacuarea automobilelor parcate neregulamentar, ridicarea de pe spațiul public a autovehiculelor abandonate și valorificarea deșeurilor rezultate din acestea;
- Implementarea unor noi politici de parcare pe zone (centru/periferie/rezidenți) după modelul orașelor italiene, care să stabilească la detaliu modul în care se vor mai putea parca mașinile în municipiul Chișinău;
- Lansarea de proiecte de informare și formare a atitudinilor corecte pe care proprietarii de mașini trebuie să le aibă față de toți ceilalți cetățeni;
- Implementarea unui sistem informatic de semnalistică a tuturor spațiilor dedicate parcării autoturismelor și asumarea unui control drastic al noilor reguli de parcare în oraș.

FINANȚARE PROIECT

Construcția de parcări de reședință, parcări ecologice, nu este costisitoare și va fi suportată de bugetul local. Pentru construcția parcărilor de la intrările în municipiu și a celor supraetajate vor fi capacitate toate resursele externe aflate la dispoziția unei capitale europene, așa cum este Chișinăul.

2.6

Transport modern, eficient și sigur

SITUAȚIA ACTUALĂ

În municipiul Chișinău transportul public se degradează continuu. Nevoia de reformă structurală a transportului public urban este obligatorie, mai ales că investițiile nu au fost niciodată corelate cu nevoile cetățenilor. Acestea au fost făcute electoralist, fără planificare pe termen lung, iar echipamentele achiziționate au fost folosite demonstrativ. Siguranța călătorilor este zilnic negociată de un transport public de foarte slabă calitate, poluant, care pune în pericol siguranța călătorilor.

CAUZE

- Interese economice oculte au parazitat decizia de modernizare a transportului public, iar mafia prezentă în structurile transportatorilor a impus perpetuarea unui mediu de transport public ostil călătorilor, în condiții proaste.
- Mai mult decât atât, lipsa unei abordări urbane echilibrate, cu focus pe interesul cetățeanului și pentru protejarea mediului permite și astăzi prezența în oraș a unei flote de transport învechite și periculoase, mai ales în zona suburbiilor.

MODEL IMPLEMENTARE

Soluțiile vor fi în concordanță cu modelele de transport public din capitalele europene, iar variantele specifice pentru Chișinău vor putea fi aplicate abia după o evaluare extinsă a situației de fapt.

FINANȚARE

Finanțarea va fi asigurată de Bugetul Local și de proiectele europene care sunt dedicate ecosistemelor urbane de transport public urban. Un program de finanțare care poate finanța acest domeniu este Programul de Finanțare Transfrontalieră România - R. Moldova al Uniunii Europene.

Ca primar, voi propune un proiect mare de infrastructură împreună cu municipiul Iași din România, prin care să beneficiem de experiența lașului în optimizarea și electrificarea extinsă a transportului în comun.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Achiziționarea de material rulant nou, modern, troleibuze și microbuze, cu garanție extinsă și soluții clare de mentenanță, cu accent pe transportul electric, prietenos cu mediul și în favoarea sănătății chișinăuenilor;
- Coordonarea și unificarea tuturor subdiviziunilor transportului public de călători din Chișinău, racordarea tuturor resurselor într-un proiect unic, cu beneficii clare pentru cetățeni;
- Evaluarea posibilității achiziționării unui sistem de management modern al traficului urban și digitalizarea întregului sistem de transport public urban;
- Deschiderea de noi linii de transport, mai ales pentru suburbii, în funcție de datele geo-demografice și nu în funcție de interese politice sau economice private;
- Reglementarea la standarde europene a activității de taximetrie și monitorizarea operatorilor de taxi pentru ca serviciile să fie de calitate (curățenie, taxare corectă și predictibilă);
- Modernizarea tuturor stațiilor de așteptare de pe teritoriul municipiului și din suburbii;
- Dezvoltarea de aplicații mobile care să includă informații utile și în timp real despre transportul public de călători, grafice pentru trasee, timpi de așteptare etc;
- Introducerea posibilității achitării on-line/prin SMS a tichetului de călătorie;
- Relocarea Gării Auto Centrale în exteriorul orașului, pentru a asigura confortul cetățenilor și fluidizarea traficului;
- Implementarea de soluții pentru echilibrarea parametrilor de încărcare a materialului rulant în funcție de orele de vârf sau de zilele cu trafic intens.

2.7

Optimizarea traficului urban/soluții pentru ambuteiaje, semaforizare.

2.8

Investiții în parcuri, spații publice, locuri de joacă pentru copii.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Traficul urban în municipiul Chișinău este din ce în ce mai anevoios, iar timpul pe care cetățeanul îl pierde zilnic în trafic crește de la an la an. Petrecem cu toții prea mult timp în trafic!

Există artere care se blochează pur și simplu la orele de vârf ale zilei, iar lucrările de refacere a drumurilor, fiind întârziate în execuție, îngreunează și mai mult traficul în oraș. Lipsa soluțiilor concrete și degradarea generalizată a ecosistemului urban, din multiple cauze, se resimte cu violență în trafic.

CAUZE

- Principala cauză este haosul administrativ din Primărie, lipsa acută de competențe în domeniul urbanismului, lipsa competențelor manageriale și marginalizarea experților în mobilitate urbană/trafic.
- Bugetul local, în lipsa unei viziuni pe termen lung, nu a alocat sume pentru studii aprofundate și competente pe acest subiect, studii care pot livra soluții care să rezolve problema.

MODEL IMPLEMENTARE

Municipiul Cluj Napoca a identificat și implementat soluții reale care au fluidizat traficul infernal din orașul universitar din centrul României. Cu ajutorul experților clujeni, vom reuși, cu siguranță, să oferim o șansă traficului din Chișinău să revină la valori normale.

SOLUȚII

- Realizarea imediată a unui studiu autorizat de trafic de către companii europene cu autoritate în domeniu care să vină cu soluții concrete, adaptate Chișinăului;
- Implementarea unui proiect de trafic racordat la situația de astăzi, regândirea fluxului urban în întreg municipiul;
- Digitalizarea integrală a unui centru de monitorizare a traficului cu capacitatea de reacție rapidă (redirecționare) pentru fluidizarea în timp real a arterelor blocate. Din acest sistem va face parte și semaforizarea traficului în timp real, în funcție de diferitele situații ce pot apărea;
- Implementarea unui nou set de reguli cu privire la parcare, autoturismelor pe partea carosabilă a drumurilor, sancționarea severă în cazul abaterilor de la noile reguli de trafic din Chișinău;
- Lărgirea unor artere importante, acolo unde este posibil, și actualizarea, în beneficiul conducătorilor auto, a întreg sistemului de semnalizare rutieră din Chișinău;
- Fluidizarea traficului din zonele pietelor agroalimentare, identificarea de locuri de parcare; cu sprijinul poliției de patrulare;
- Demararea studiilor de fezabilitate care să producă soluții concrete de pasaje sau poduri care pot contribui decisiv la fluidizarea traficului;
- Încurajarea transportului alternativ prin construcția de benzi dedicate, protectoare, pentru cei care doresc să folosească bicicletele și trotinetele electrice ca modalități rapide de deplasare în mediul urban.

FINANȚARE PROIECT

Atât studiile de fezabilitate pentru identificarea soluțiilor cât și implementarea proiectului final vor putea fi finanțate din surse europene, fără a încălca și cu acest subiect Bugetul Local.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Chișinăul a fost și trebuie să redevină un oraș verde. Spațiile publice aflate acum în administrarea Primăriei nu corespund așteptărilor pe care cetățenii le au și reclamă un proiect de administrare comun și integrator. Prea puține parcuri sau locuri de joacă pentru copii arată precum cele din România sau restul Europei.

S-a trecut cu vederea în toți acești ani importanța pe care spațiile comune, parcurile sau locurile de joacă pentru copii le au pentru comunitate.

Există un real deficit de standard urban și în acest caz, iar datele cele mai recente plasează orașul nostru, și în acest caz, la coada clasamentului european.

CAUZE

- Lipsa unei strategii integrate pe acest subiect și permanentul deficit bugetar.
- Lipsa de urbanisti competenți în Primăria Chișinău.
- Mafia imobiliară care a confiscat pur și simplu spații publice importante pentru comunitate, în unele cazuri chiar parcele din parcurile orașului.

MODEL IMPLEMENTARE

Cel mai de succes exemplu în acest sens este municipiul Alba-Iulia, cea de a doua capitală a României. Valorizând corect, prin proiecte care au definit cu maximă creativitate toate spațiile publice din oraș, Primăria Alba-Iulia oferă atât locuitorilor orașului cât și turiștilor o experiență de neuitat în ceea ce privește spațiile publice.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Evaluarea patrimonială a tuturor spațiilor publice destinate folosinței întregii comunități;
- Amenajarea la standarde europene a tuturor curților interioare din municipiul;
- Investiții pentru modernizarea locurilor de joacă pentru copiii din Chișinău și din suburbii și deschiderea unor noi, acolo unde comunitatea va solicita;
- Implementarea unei tematici unitare și reprezentative cultural pentru Chișinău pentru reamenajarea tuturor parcurilor publice;
- Lansarea de proiecte culturale (pe timpul vacanțelor) în toate parcurile municipale;
- Dezvoltarea de parteneriate publice-private pentru administrarea încrucișată a spațiilor publice și investiții în toate soluțiile care pot contribui la dezvoltarea ecosistemului urban;
- Ridicarea de monumente comemorative în toate parcurile din Chișinău care pot contribui la formarea și asumarea identității noastre urbane, culturale și naționale;
- Lansarea de proiecte inovative în spațiile publice/parcurile din Chișinău care pot pune orașul pe harta culturală a Europei.

FINANȚARE

Finanțarea va fi asigurată de la Bugetul Local și de toate instrumentele financiare pe care România și Uniunea Europeană le vor pune la dispoziție. Pentru dezvoltarea și valorificarea tuturor spațiilor publice din Chișinău, voi fi susținut și consiliat de către echipa de experți ai municipiului Alba-Iulia.

2.9

Investiții în modernizarea piețelor agro-alimentare.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Niciuna din piețele agroalimentare din Chișinău nu răspunde standardelor normale de comerț. Mafia piețelor nu a fost eliminată, deși, declarativ, fiecare dintre fostele administrații și-a expus intențiile.

Marfa este depozitată necorespunzător, prețurile sunt speculate de către intermediarii care fac legea, iar producătorii autohtoni întâmpină dificultăți majore în activitatea lor.

Activitatea comercială care se desfășoară în aceste piețe nu este fiscalizată, într-o proporție îngrijorătoare, iar cele mai recente date relevă, cel puțin pentru Piața Centrală, o evaziune fiscală de peste 20 milioane de euro/anual.

CAUZE

- Mafia piețelor, subordonată spectrului politic sau lumii interlope.
- Incapacitatea și incompetența celor cu atribuții în acest sens de a normaliza, legaliza și fiscaliza activitatea comercială din piețe.
- Lipsa fermității autorităților locale de a sprijini cu adevărat producătorii autohtoni și de a veghea la respectarea legii.
- Taxele de protecție plătite lunar de acei comercianți care consimt să încalce legea și să contribuie la degradare continuă a ecosistemului urban.

SOLUȚII

- Audit extins care va avea ca subiect toate spațiile ocupate astăzi de piețele agroalimentare pentru a putea lichida mafia care a acaparat piețele;
- Modernizarea tuturor piețelor agroalimentare din Chișinău și dotarea cu mobilier unitar și estetic;
- Transparentizarea modului în care sunt acordate licențele de comerciant;
- Sprijinirea prioritară a producătorilor autohtoni;
- Uniformizarea spațiilor de vânzare;
- Lansarea unui proiect „Piața mobilă”, care să permită deschiderea temporară de piețe agroalimentare în anumite cartiere;
- Eliminarea contrabandei, declanșarea luptei împotriva taxelor de protecție instituite de interlopi, colaborare strânsă cu organele competente, poliție, procuratură;
- Elaborarea unui sistem coerent de reglementare a comerțului cu amănuntul în piețele agroalimentare din oraș;
- Reglementarea strictă a soluțiilor prin care comercianții se pot aproviziona astfel încât traficul rutier să nu fie compromis.

MODEL IMPLEMENTARE

Având în vedere complexitatea acestui proiect, vom apela la experiența acumulată de administrația locală din Oradea, iar valorizarea soluțiilor care vor fi identificate va genera beneficii maxime atât pentru cetățeni, cât și pentru comercianți.

FINANȚARE PROIECT

În acest caz, toate costurile presupuse de acest proiect vor fi suportate de la Bugetul Local.

3 DEZVOLTARE ECONOMICĂ INTEGRATĂ

DIRECȚII DE ACȚIUNE

3.1 Asumarea unui cadru administrativ predictibil, stabil, prietenos pentru mediul de afaceri.

3.2 Lansarea parteneriatul public-privat ca soluție pentru reconstrucția economică a Chișinăului.

3.3 Asumarea investițiilor în infrastructura pentru parcuri industriale și centre de dezvoltare a afacerilor.

3.4 Lansarea unui program de granturi pentru antreprenori din business-ul mic și mijlociu.

3.5 Deschiderea de proiecte mari de afaceri alături de orașe fanion ale României și Uniunii Europene.

Situația economică a Republicii Moldova și a Chișinăului este una îngrijorătoare. Mediul de afaceri nu a avut până de curând un spațiu prietenos în care să se manifeste, investițiile importante au lipsit, iar deficitele economice au devenit din ce în ce mai mari, de la an la an.

Locurile de muncă sunt insuficiente, iar acelea care există sunt plătite foarte prost. Lipsa unor afaceri serioase și corecte a văduvit întreg ecosistemul de venituri pentru oameni, pentru familiile acestora.

Vom acorda o importanță deosebită acestui capitol și vom face tot ce este legal posibil pentru a oferi oamenilor de afaceri un mediu administrativ și fiscal predictibil, prietenos și atent la toate detaliile.

Vom încuraja prin politici publice coerente, deschiderea de noi afaceri în Chișinău și voi încerca, alături de echipa mea, să redeschid Chișinăul pentru investitorii străini și să readuc orașul în paradigma afacerilor de avangură care se derulează la frontiera de Est a Uniunii Europene.

Am REUȘIT împreună,

CONSTRUIM împreună!

3.1

Asumarea unui cadru administrativ predictibil, stabil, prietenos pentru mediul și afaceri.

SITUAȚIA ACTUALĂ

În acest moment, nu se poate vorbi despre concurență loială și corectă în mediul de afaceri din Republica Moldova și Chișinău.

Marile afaceri au fost subordonate politic, iar monopolurile au distrus mediul de afaceri și au îndepărtat investitorii strategici.

CAUZE

- Regimul politic a confiscat pur și simplu întreg mediul economic din Republica Moldova și Chișinău. Puteau face afaceri doar cei care plăteau fel de fel de comisioane sau taxe de protecție.
- Regimul politic, mafiot și oligarhic a subordonat întreaga activitate economică propriului interes, iar acest lucru a distrus întreg sistemul economic și social.

SOLUȚII

- Regândirea sistemului de taxe și impozite locale pentru mediul de afaceri;
- Transparentizarea întregii activități și colaborări dintre Primărie și mediul de afaceri;
- Deschiderea unui dialog constant și constructiv pentru a găsi cele mai bune soluții pentru reglementarea cadrului fiscal în care oamenii de afaceri pot crea, prin investițiile lor, locuri de muncă pentru oameni;
- Asumarea de primărie a unor scutiri de la plata anumitor taxe și impozite locale pentru investiții care se vor dovedi strategice și vor crea multe locuri de muncă;
- Implicarea celor mai buni manageri din mediul de afaceri în activitatea cotidiană de administrare a orașului, deoarece există o lipsă acută de personal calificat, competitiv, la nivelul primăriei Chișinău.

MODEL IMPLEMENTARE

Modelul de implementare va fi împrumutat de la Primăria Cluj-Napoca, care a reușit să deschidă cu adevărat orașul pentru afaceri. Un oraș cu un mediu de afaceri solid este un oraș bogat. Iar dacă un oraș este bogat și locuitorii acestuia au o viață mai bună.

FINANȚARE PROIECT

Asumarea unui cadru legislativ prietenos și deschis pentru afaceri nu necesită investiții, ci doar asumarea administrativă.

3.2

Lansarea parteneriatului public-privat ca soluție pentru reconstrucția economică a Chișinăului.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Nu există la nivelul Chișinăului o colaborare corectă și transparentă între administrația locală și mediul de afaceri.

Nu există niciun set de reguli asumat de administrație în ceea ce privește reglementarea parteneriatului public-privat ca soluție viabilă pentru reconstrucția economică a Chișinăului.

CAUZE

- Primăria a lucrat în interesul politic formulat în diferite variante contextuale, în ultimii ani. Incoerența politicilor publice, incapacitatea de a asuma, în numele și în interesul cetățenilor, proiecte mari, congruente pentru comunitate și mediul de afaceri, incompetența, lipsa de transparență, mafia din Primăria Chișinău.

SOLUȚII

- Reglementarea formulelor în care parteneriatul public-privat se poate derula în folosul orașului, mediului de afaceri și comunității;
- Consultarea cetățenilor pe teme punctuale care necesită rezolvare imediată și care pot fi abordate prin parteneriate publice-privat;
- Lansarea unui program multianual de concursuri de soluții pentru reconstrucția economică a Chișinăului și lansarea unor astfel de parteneriate publice-privat;
- Deschiderea completă a Primăriei Chișinău către identificarea soluțiilor problemelor existente și debirocratizarea întregii administrații în beneficiul unor astfel de colaborări.

MODEL IMPLEMENTARE

Vom împrumuta modelul care a făcut celebru municipiul Sibiu încă din anul 2007, an în care a fost declarat Capitală Culturală Europeană.

FINANȚARE PROIECT

Finanțarea unor astfel de proiecte se va face de la Bugetul Local și din surse externe, în baza concursurilor de soluții, concursuri care vor fi jurizate de comisii publice și se vor bucura de transparență maximă pentru opinia publică.

3.3

Asumarea investițiilor în infrastructura pentru parcuri industriale și centre de dezvoltare a afacerilor.

3.4

Lansarea unui program de granturi pentru antreprenori din business-ul mic și mijlociu împreună cu partenerii externi de dezvoltare

SITUAȚIA ACTUALĂ

Dezvoltarea economică depinde în mare măsură de investiții publice serioase. Doar prin astfel de investiții se pot crea locuri de muncă și se poate dezvolta întregul mediu de afaceri, pe orizontala acestuia.

Chișinăul suferă, investițiile mari întârzie să apară, municipiul nu mai prezintă de mulți ani credibilitate externă, iar din acest punct de vedere se poate spune că mediul de afaceri trece printr-o serioasă perioadă de criză.

CAUZE

Corupția, birocrăția și subordonarea mediului de afaceri de către clasa politică sunt cauzele principale ale lipsei de investiții private de amploare. Mai mult decât atât, Chișinăul nu mai este eligibil pe piețele financiare internaționale, iar acest lucru a aruncat orașul într-un generalizat haos economic.

SOLUȚII

- Deschiderea canalelor de dialog cu toate instituțiile financiare internaționale;
- Reforma urgentă a administrației publice locale, scoaterea acestuia din ghearele corupției și mafiei;
- Recredibilizarea Primăriei Chișinău pe toate piețele financiare europene, identificarea soluțiilor de finanțare a parcurilor industriale, incubatoarelor și centrelor de afaceri;
- Deschiderea unui dialog constructiv cu marile metropole românești și europene pentru identificare imediată a soluțiilor de finanțare pentru proiectele mari, strategice, de investiții publice în parcuri industriale și atragerea afacerilor românești și europene la Chișinău;
- Listarea Chișinăului în toate ghidurile de afaceri la nivel european.

MODEL IMPLEMENTARE

Se va urmări modelul implementat în municipiul Cluj-Napoca și se va obține sprijin din partea tuturor administrațiilor de succes din România. Noua echipă din fruntea Primăriei se va bucura de expertiza unor specialiști în investiții urbane, publice și private, pentru obținerea de investiții strategice din România.

FINANȚARE PROIECT

Finanțarea acestui proiect se va face de la Bugetul Local și din surse externe.

SITUAȚIA ACTUALĂ

În acest moment nu există niciun fel de premisă locală pentru dezvoltarea afacerilor în Chișinău, iar viitorul întreprinderilor mici și mijlocii este incert, deși, la nivel european, cele mai importante sunt micile afaceri care generează profit și asigură bunăstare.

CAUZE

- Vechile administrații au fost subordonate oligarhiei care a pus stăpânire pe 8 din 10 mici afaceri din Chișinău. Unele din acestea au fost preluate prin presiune, iar foarte mulți manageri au fost nevoiți să renunțe la parte din profit în favoarea mafioților politici și interlopilor.
- Corupția generalizată, birocrăția excesivă și incompetența unor funcționari publici a făcut imposibilă degajarea unei soluții agregate pentru micile afaceri din Chișinău.

MODEL IMPLEMENTARE

Va fi preluat modelul municipiului Brașov pentru susținerea micilor afaceri locale și pentru scăderea indicatorilor care măsoară șomajul în Chișinău.

FINANȚARE

Finanțarea acestui proiect se va face din surse externe, mai ales în baza parteneriatelor de colaborare pe care Chișinăul le va asuma alături de partenerii de dezvoltare din Europa și Statele Unite ale Americii.

SOLUȚII

- Debirocratizarea administrației publice locale, eliberarea acesteia de mafia oligarhică;
- Evaluarea potențialului strategic de dezvoltare a micilor afaceri, alegerea unor direcții mari de finanțare;
- Crearea unui fond municipal de granturi pentru micile afaceri;
- Acordarea de facilități fiscale locale pentru toți cei care deschid afaceri noi în municipiul Chișinău;
- Deschiderea unui program de training susținut din fonduri europene dedicat noilor întreprinzători;
- Transparentizarea totală a modului în care sunt acordate granturi și facilități pentru cei care decid să-și deschidă o nouă afacere;
- Scutiri suplimentare de taxe locale pentru cei care fac angajări din rândul șomerilor și a persoanelor active dar defavorizate.

3.5

Deschiderea de proiecte mari de afaceri alături de orașe fanion ale României și Uniunii Europene.

SITUAȚIA ACTUALĂ

În ultimii 30 de ani, Chișinăul s-a schimbat, dar nu s-a dezvoltat. Lipsa unor planuri de dezvoltare urbană coerente și coordonate pe orizontală a distrus întreg ecosistemul economic, iar cei care derulau contracte cu Primăria făceau parte, în mod obligatoriu, din imediata apropiere a regimului.

CAUZE

- Politizarea Primăriei Chișinău, mafia, corupția generalizată, birocrăția excesivă, incompetența funcționarilor publici.
- Lipsa unei viziuni clare de dezvoltare, asumarea proiectelor mari, strategice, izolarea Chișinăului de lumea civilizată.

MODEL IMPLEMENTARE

Proiectele comune cu orașe din România vor putea să atragă finanțări importante, în valoare de zeci de milioane de euro, iar acest lucru este posibil, fezabil și va genera beneficii pentru întreaga comunitate.

SOLUȚII

- Auditarea imediată a oportunităților de dezvoltare economică pe care le are Chișinăul;
- Deschiderea unei dezbateri de anvergură, serioase, cu privire la identitatea urbană a capitalei și deciderea unor sectoare strategice de investiții;
- Deschiderea de dosare comune de finanțare românească și europeană alături de orașe din România și derularea de proiecte comune în baza angajamentelor asumate;
- Stabilirea obiectivelor clare de dezvoltare și angajarea mediului de afaceri în toate aceste proiecte pe capitole importante: mediu, eficiență energetică, sănătate publică, educație, cultură etc.

FINANȚARE PROIECT

Finanțarea acestor proiecte va fi asigurată din fonduri europene.

4 REFORMA ADMINISTRATIVĂ ELIMINĂM CORUPȚIA ȘI RISIPA

Grupurile de interese nelegitime au pus mâna pe Capitala Moldovei și o sufocă, secându-i bugetul cu cheltuieli inutile, disproportionale și absurde și diferite măsuri care nu au legătură cu cetățenii.

Transparența totală a deciziilor luate la nivelul primăriei

Ca primar voi explica mizele fiecărei decizii pentru ca cetățenii, societatea civilă și mass-media să se poată opune intereselor oculte și nelegitime care deja au făcut din administrația locală o cutie neagră, opacă și depozitară a intereselor de clan.

SOLUȚII

- Aplicarea la literă a legii accesului la informațiile publice și legii transparenței (știu, este absurd să spui că vei aplica legea, asta ar trebui să fie de la sine înțeles, dar situația este de așa natură);
- Publicarea tuturor contractelor primăriei pe site-ul primăriei. Companiile care vor livra bunuri și servicii își vor asuma prin clauze contractuale caracterul public al contractului. Această cerință va fi precizată încă din etapa de achiziții, prin documentația aferentă fiecărei achiziții;
- Publicarea listei tuturor proprietăților primăriei și a destinației acestora (comercială, închiriere etc.).

Standarde de cost

Achizițiile din primăria Chișinău au fost prea mult supra-dimensionate cu scopul de a fi atribuite cu dedicație. Primăria a fost prădată cu pixul și la limita prevederilor legale, iar de multe ori această limită a fost depășită.

Putem limita corupția dacă vom limita interesul pentru contracte supradimensionate. Acest lucru se poate face prin stabilirea de standarde de cost și de calitate pentru diferitele tipuri de achiziție de lucrări, prestări servicii și bunuri.

Promovarea pe agenda consiliului local a unor hotărâri care să impună limitele maxime de costuri pentru achiziții și standardele la care să fie executate lucrările și livrate bunurile și serviciile.

Bugetare participativă

Încurajarea participării cetățenilor la definirea priorităților de dezvoltare a orașului, până la nivel de cartier. Oamenii știu cel mai bine ce nevoi au, iar bugetarea proiectelor de dezvoltare va fi participativă. Procesul decizional poate fi îmbunătățit și corelat mult mai bine cu agenda cetățenilor dacă aceștia pot decide pe ce anume să fie cheltuită o parte de buget, consultându-i cu privire la prioritățile lor de dezvoltare a Chișinăului.

Metodologia procesului de vot va fi dezvoltată pe principiul alegerii multiple și care permite ierarhizarea opțiunilor (modelul Democracy 2.1), astfel încât rezultatul să fie cât mai exact în raport cu mulțimea opțiunilor exprimate de totalitatea cetățenilor implicați în procesul de vot.

Votul se va desfășura atât cu mijloace on-line cât și off-line. Pagina web a primăriei va găzdui platforma de vot și va contoriza în timp real rezultatele.

Municipiul Chișinău este un oraș fără un orizont clar de dezvoltare, un oraș care face eforturi pentru a-și finaliza definirea urbană și opțiunile majore de dezvoltare.

Primăria Chișinău, prima instituție responsabilă în privința consolidării urbane a orașului este astăzi o instituție inertă, iar competențele sunt negociate în fiecare zi după criterii care nu au legătură cu interesul orașului și al locuitorilor săi.

Managementul instituțional este deficitar din foarte multe puncte de vedere, iar percepția cetățeanului cu privire la destinatarul real al activității din Primărie este una care descalifică de autoritate întreaga instituție.

Funcționarii corupți au compromis întregul aparat administrativ, iar refacerea reputației acestei instituții trebuie să debuteze cu o reformă instituțională foarte serioasă.

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Auditarea întregii activități din cadrul Primăriei Chișinău și comunicarea publică a rezultatelor;
- Depolitizarea completă a Primăriei Chișinău;
- Eliminarea din primărie a tuturor persoanelor care se fac vinovate de delapidarea bugetului local, trucarea licitațiilor și favorizarea anumitor actori economici abonați la contracte cu Primăria;
- Reforma direcțiilor din Primărie după un model verificat într-unul din orașele fanion ale României;
- Reevaluarea structurii de personal în favoarea competenței, onestității și meritocrației;
- Auditarea tuturor licitațiilor asupra cărora planează suspiciuni de ilegalitate, analiza tuturor notelor de recepție a lucrărilor preluate de primărie care, ulterior, s-au dovedit a fi neconforme cu caietele de sarcini, sesizarea procuraturii pe astfel de subiecte;
- Comunicarea publică a tuturor plăților făcute de Primărie, a tuturor contractelor aflate în derulare, a tuturor angajamentelor, protocoalelor sau moratoriile în care Primăria este parte;
- Reevaluarea bugetară a întregului patrimoniu al Primăriei, refacerea lui prin lansarea unui program foarte serios în acest sens; patrimoniul imobiliar trebuie de urgență reintregit și evaluat la prețul pieței;
- Implementarea unui sistem public/deschis prin care se pot derula procedurile de finalizare a tuturor proiectelor licitate de Primăria Chișinău;
- Debirocratizarea, simplificarea și digitalizarea întregii activități de management instituțional, a colectării de taxe și impozite, a sistemului prin care cetățeanul interacționează cu funcționarul public;
- Deschiderea de urgență a dosarului de reactualizare a Planului Urbanistic General și finalizarea, în cel mai scurt timp, al unui nou set de reguli în ceea ce privește identitatea urbană a orașului nostru;
- Introducerea unui nou cod de etică în rândul tuturor funcționarilor publici, readucerea în atenția întregii activități a Primăriei a cetățeanului, a plătitorului de taxe și impozite;
- Formarea, cu sprijinul orașelor prietene din România a unui colectiv de consilieri, experți validați în administrare urbană, în toate domeniile, și implicarea lor activă și cu responsabilități clare în activitatea de reformă administrativă și dezvoltare urbană;
- Evaluarea și reformarea, după criterii europene, a tuturor întreprinderilor comunale, formularea indicatorilor de performanță, implementarea unor sisteme de management modern, performant;
- Crearea în cadrul Primăriei de direcții noi, echipate cu resursă umană de calitate maximă, care să deschidă Chișinăul pentru piețele financiare europene și care să contribuie decisiv la atragerea de fonduri necesare investițiilor strategice;
- Toate instituțiile care se subordonează Primăriei Chișinău vor trece foarte rapid printr-un proces complex de auditare a întregii activități și a personalului;
- Reconsiderarea, după criterii europene, a modului în care se realizează bugetul anual de investiții și cheltuieli, așa încât orașul să primească șansa dezvoltării, șansa firească a reconstrucției;
- Implementarea sistemelor europene de optimizare a întregii activități a Primăriei Chișinău și eliminarea a cât mai multor variabile care pot influența programarea multianuală a investițiilor.

MODEL IMPLEMENTARE

Echipa de consilieri din România care va susține întreaga activitatea de reformare a Primăriei Chișinău va contribui decisiv la implementarea modulelor de succes validate de reușita orașelor românești în ceea ce privește dezvoltarea urbană accelerată.

Ca atare, pentru fiecare direcție de acțiune în cadrul reformei administrației publice locale, se vor aplica modele care pot optimiza clasa rezultatelor specifice.

FINANȚARE

Reforma unei instituții publice nu presupune costuri, iar dacă acestea există, ele sunt foarte mici. Importante sunt viziunea, abordările și decizia fermă a primarului ales prin vot de oamenii orașului de a schimba cu adevărat paradigma instituțională care ține încă orașul încremenit în secolul trecut.

Eu am decis că reforma este singura soluție și știu sigur că împreună vom reuși să facem acest lucru.

5

FORMULAREA IDENTITĂȚII URBANE ȘI CULTURALE A CHIȘINĂULUI

Orașele moderne, din perspectivă istorică, culturală și sociologică sunt foarte clar profilate, iar identitatea lor urbană definește cu limezime toate direcțiile de dezvoltare ale orașului și comunității.

Chișinăul nu a reușit să se profileze cu claritate în cei 28 de ani trecuți de la momentul obținerii de către Republica Moldova a Independenței față de fostul spațiu sovietic.

Din păcate, orașul suferă în continuare și nu și-a ocupat încă un loc în rândul capitalelor europene. Asumarea orașului de către fiecare dintre noi înseamnă, înainte de toate, un cumul de decizii pe termen lung, angajamente pentru fiecare cetățean care, în mod firesc, trebuie să ofere orașului atenția cuvenită ca mai apoi să aștepte de la Chișinău ceea ce alte orașe europene oferă locuitorilor și turiștilor.

A sosit vremea ca și noi, chișinăuenii, să alegem între EGOSISTEM și ECOSISTEM, așa cum au ales locuitorii municipiului Cluj-Napoca, acum foarte mulți ani. Ei au reușit, vom reuși și noi.

Cu cât decidem mai repede că orașul nostru merită atenția și îngrijirea noastră, cu atât mai curând vom simți că trăim într-o capitală cu adevărat europeană. În acest lucru este posibil, așa cum a fost posibil în toate orașele dezvoltate ale României, doar dacă stabilim cu toții, de comun acord, care trebuie să fie identitatea urbană a Chișinăului.

Primăria Chișinău își asumă responsabilitatea asigurării cadrului optim în care această dezbatere foarte serioasă se va desfășura și va duce la îndeplinire decizia majorității locuitorilor.

Obiectivul final al eforturilor pe care trebuie să le facem în direcția asumării unei identități urbane este acela de a crea un brand din numele orașului nostru, o reputație pozitivă, o poveste veche și una foarte frumoasă, de viitor!

Direcții de acțiune

- Crearea unei comisii formate din experți locali și internaționali în urbanism, arhitectură, management cultural, turism, economie, sport, educație, sănătate, artă, sport care să evalueze cu celeritate potențialul de dezvoltare al Chișinăului;
- Evaluarea tuturor soluțiilor de dezvoltare, deschiderea unei dezbateri publice pe această temă;
- Analizarea tuturor opțiunilor care pot pune Chișinăul pe harta Europei;
- Investiții coerente în performanță, indiferent care va fi natura acestora, identificată de comisia amintită mai sus, fie că este vorba despre cultură, mediul universitar, sport de performanță sau un anumit domeniu economic;
- Realizarea constantă de investiții în mediul cultural al Chișinăului, susținerea teatrelor, filarmonicii, încurajarea oricărui proiect cultural independent, inovativ;
- Lansarea de proiecte culturale inclusive dedicate tuturor categoriilor de vârstă sau segmentelor demografice, proiecte nediscriminatorii;
- Sportul de masă sau de performanță va fi pe lista de priorități a echipei de la Primăria Chișinău; vom căuta și investi cu seriozitate mai ales în sportivii care pot urca pe podiumurile competițiilor internaționale;
- Vom identifica, în interiorul dezbaterii publice cu privire la stabilirea identității urbane a municipiului Chișinău, un eveniment cultural sau sportiv care poate fi găzduit de orașul nostru și care poate atrage toată atenția comunității europene;
- Vom încuraja și susține eforturile tuturor celor implicați în turism, fie că discutăm de turism general sau tematic; vom pune la punct un plan de investiții în acest domeniu și vom lista Chișinăul în toate cataloagele europene de turism;
- Vom defini profilul urban al orașului corectând cu fermitate abaterile de la regulile urbanismului modern și vom da orașului o față nouă, europeană;
- Un oraș asumat de oamenii lui este un oraș viu, un oraș care trăiește, iar Primăria va acorda sprijin tuturor activităților desfășurate organizat, la inițiativa locuitorilor, în spații publice;
- Vom racorda Chișinăul, acolo unde va fi posibil, la rețele de evenimente culturale și sportive organizate la nivel european și vom profila cu maximă competență și asumare dimensiunea europeană a orașului nostru;
- Aproximarea orașului nostru de spațiul istoric, cultural, european și național este, în opinia mea, condiția esențială pentru dezvoltarea armonioasă și ireversibilă a Chișinăului.

SISTEMATIZARE

Un capitol foarte important al strategiei de stabilire a identității urbane a orașului nostru este asumarea unui proiect foarte serios de sistematizare a cursului râului Bâc și de dezvoltare a unei zone de agrement care lipsește orașului nostru

CHIȘINĂUL, UN ORAȘ PRIETENOS ȘI INTELIGENT!

Tehnologia și întrebuițarea acesteia ne poate face tuturor viața mai bună și facilitează interacțiunea cetățenilor cu orașul și cu întregul sistem instituțional al acestuia.

Un oraș inteligent un oraș care își asumă în detaliu implementarea soluțiilor SMART, este un oraș mai educat, mai sănătos și mult mai puțin costisitor. Rezultatele obținute în orașele românești și europene sunt cu mult peste cele prognozate la debutul implementării unor astfel de soluții.

Este nevoie de interconectare tehnologică între toate segmentele administrative ale Chișinăului. Trebuie să implementăm concepte inteligente în grădinițele, școlile și spitalele din tot orașul. Este nevoie de concepte inteligente în materie de trafic, salubritate, informare dinamică a cetățenilor, în toate sectoarele administrației publice.

Pentru a putea pune Chișinăul în rândul capitalelor europene, trebuie să ne asumăm implementarea

soluțiilor oferite de tehnologie în toate domeniile de activitate, iar acest lucru va fi posibil cu ajutorul suportului specializat pe care îl vom primi din zona administrațiilor românești și europene care au reușit să facă funcționale astfel de concepte extraordinare.

Chișinăul trebuie să fie un oraș prietenos cu locuitorii lui, cu turiștii și cu mediul, iar acest obiectiv este unul asumat în detaliu de viitoarea echipă a Blocului ACUM care va merge la Primăria Chișinău.

Trebuie să avem curajul schimbării în bine a întregului nostru ecosistem urban, trebuie să asumăm transformarea orașului nostru într-un oraș modern, legat la harta urbană românească și europeană.

Prin deciziile lor, oamenii pot întoarce orașul cu fața către spațiul civilizațiilor care definesc astăzi, cu fermitate, direcțiile în care marile comunități își profilează identitatea urbană și națională.

Ca să supraviețuiești trebuie să economisești! Ca să te dezvolți, trebuie să investești!

Așa ca și dumneavoastră, eu am înțeles că un oraș nu poate fi reconstruit din propria lui sărăcie, iar strategia mea pentru renașterea Chișinăului este foarte simplă. Avem nevoie de ajutor financiar, iar eu mă angajez să-l obțin și să pun banii românești și europeni să lucreze în folosul comunității, în folosul oamenilor.

Cu modestia cuvenită, vă spun că pot face acest lucru, am primit asigurări din partea tuturor partenerilor de dezvoltare, în mod special din partea primarilor liberali din România, că vor contribui decisiv la deschiderea proiectelor mari de reformă și de investiții publice.

Știu sigur că veți alege corect, așa cum ați făcut și în vara anului 2018, și sunt convins că împreună vom putea reconstrui Chișinăul.

Aceasta este credința mea sinceră și știu că orașul are nevoie de determinarea noastră de a face din el locul în care ne vom putea crește și educa copiii, în credință, liniște, bunăstare și bucurie.

Așa să ne ajute Dumnezeu,

ACUM
DA PAS

ANDREI
NĂSTASE

DRAGI PRIETENI,

Știu exact care sunt problemele cu care se confruntă Chișinăul, trăiesc aici, alături de voi toți, înțeleg situația absolut îngrozitoare în care ne aflăm.

Viitorul Chișinăului depinde de fiecare dintre noi și de o viziune pe termen lung pe care cel ales de dumneavoastră trebuie să și-o asume.

Au trecut prea mulți ani, iar orașul nostru a fost supus unor experimente sociale și economice încremenitoare.

Am convingerea fermă ca orașul nostru are nevoie de un proiect pe termen lung, iar acesta nu poate fi decât apropierea fermă și hotărâtă de Europa și asumarea modelelor de succes care au fost implementate în orașele românești și europene, modele de administrare urbană care fac viața oamenilor din ce în ce mai bună.

Voi deschide o colaborare completă, în cadrul unui proiect strategic, cu mari orașe și capitale din Europa. Voi aduce la Chișinău o echipă de experți din afara țării care să ne ajute pe toți să transformăm Primăria Chișinău într-un model pentru toată Republica Moldova și să implementăm proiecte de succes, care să ne facă viața mai bună.

Cu prietenie,

Andrei Năstase

ACUM
DA PAS